

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagós)

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

DE DIJOURS A DIJOURS

JA tornem a tenir obertes las Cortes. En vigilia de l'obertura, en Maura que ja no se las veyá totas, va convidar a pendre thé en la presidencia als diputats de la majoria. No van anarhi tots; pero si en número suficient para retornarli la tranquilitat perduda. Hi assistiren especialment eis qu' eran tinguts per cap-pares de la conjura: en Villaverde, en Dato, en Romero Robledo, 'ls quals, segons sembla, han aplassat la realisació dels seus projectes. Algú 'ls devia fer comprendre que si arribava a caure 'l temple, cauria damunt de tots els filisteus de la conservaduría.

Qui no 's dona a partit per res ni per ningú es el nebodet de 'n Silvela, que tant bon punt oberta la primera sessió, va arremetre contra en Maura, culpantlo de un sens fi de atrocitats comesas en el nombrament de arcaldes de Real Ordre. Segons el tal Silvela, en Maura ha deixat desemparada a la monarquia. Si en algun punt no tenia regidors de l'olla pera empunyar la vara, havia de inventarse'ls.

Fossin, com deuria, els mateixos ajuntaments, els que tinguessin facultats pera nombrar als seus arcaldes, y 'ls governs no passarian aquests mals de cap; ni s' exposarian a descontentar als uns pera deixar satisfets als altres, ni introduhirian el desordre y 'l desgavell en l' administració municipal de molts pobles, en els quals la majoria dels regidors y 'ls arcaldes nombrats pel govern, viuhen en perpétua pugna.

La batalla a propòsit del nombrament del Tío Nozaleda continúa a l' hora qu' escribim las presents ratllas, y promet ser de conseqüencias funestas per en Maura.

Va rompre el foch en Romanones, y tals sigueren els cárrechs que formulá y 'ls arguments que aduhí, qu' en Maura se sorti de test, fent gala de unas arrogancias tan intempestivas, que, segons testimoni de personas d' edat y de bona memoria, no las havia tingudas el mateix González Brabo, en vigilies de la Revolució de Setembre.

Per ningú faria en Maura lo qu' está fent per aquest frare. No sembla sino que de mantenir el seu nombrament depengui la salvació d' Espanya. Per aixó diu que 'l sosté y que 'l sostindrà pesi a qui pesi, y que si en Nozaleda ha de anar a Valencia a pendre possessió de son espiritual ministeri, hi anirà encare que sigui rodejat de bayonetes que l' amparin.

En Maura 's riu de l' opinió pública. Fa encare més que riure'n: sosté que aquesta no s' ha declarat en contra del seu protegit; que l' oposició que se li fa es obra única y exclusivament de una conjura de periódichs que forman el cacicat de la premsa.

Pera demostrarli que va completament errat, en Lerrooux y en Junoy demanaren permís pera celebrar una manifestació pública, en la qual milers y milers de ciutadans desmentirian las apreciaciones del primer ministre. Las autoritats negaren el permís.

En la sessió del dimecres sigué en Rodrigo Soriano qui s' encarregá d' embestir al ministeri Maura,

y tingué la bona fortuna de destarotar al general Linares, calificantlo de Nozaleda de Santiago de Cuba. Trista situació la de aquest general y la del seu company de ministeri Domínguez Pascual, que temps enrera en el Congrés li dirigi terribles atachs. Avuy seuhen junts en el mateix banch blau. Ab sols refregar pels bigotis del general els atachs del seu colega, se li fa butlofa. Aixó es lo que ha fet el diputat per Valencia y 'l general Linares li ha enviat els padrins.

En Rodrigo Soriano ha contestat ademés a las arrogancias de 'n Maura, invitantlo a acompanyar ell en persona a n' en Nozaleda a Valencia, ab bayonetes ó sense bayonetes. Y com alguns diputats de la majoria acullissin ab rumors aquest convit, els hi digué:—Vinguéuhi també tots quants de vosaltres volréuh y sabréuh lo qu' es hó.

Perque aquesta es la qua que queda per pelar. En vá tindrà en Maura en el Congrés una majoria més ó menos migrada. Pera fer efectiu el seu propòsit, precisa que 'l Tío Nozaleda vaji a Valencia, a la terra clàssica de las xufias, ahont sembla que 'ls valencians l' esperan, fermament disposats a demostrarli que no son tagalos, sino bons espanyols y amants com a tals, de la seva dignitat, tan com gelosos de sos ideals de llibertat y de progrés.

Tal vegada aixís estarà escrit. Els frares de Filipinas que varen perdre aquella colonia, ara perderán a n' en Maura.

Y qui sab si alguna altra cosa més important y més alta.

PEP BULLANGA

Un ganader mallorquí

La calderada.

A tota màquina

—¿Que hi falta molt per arribar al terme del viatge?
—No, senyora: ab la marxa que portém, hi serém molt aviat.

Un revolucionari

A dir en Maura que faria la revolució desde dalt; y en efecte, ja l'està fent... a la seva manera.

La revolució en la forma en que l'administració local, la preconcisa significa l'extirpació de vicis y abusos in-veterats y l'implantació successiva de reformes convenientes, tot això realitzat per medi de decrets a falta de manera més hàbil de portarlas a efecte y a reserva de ferho aprobar en el seu dia pels cossos legislatadors.

En aquest punt en Maura ha fet prodigis... No s' pot negar ni s' ha de desconèixer: el prodigi més assombrós es que no s' haja prè la molestia de publicar ni una sola disposició encaminada a modificar la manera de ser dels governs de la monarquia. Be es veritat que s' ha vist forsat a sostenir-se contra ls embats que l'amenassavan, atenentse en tot y per tot a las practicas del egoisme sintetizadas en aquell principi que diu: «Lo primer es el número hù.»

Ocupa l' poder a despit del partit conservador que l' suporta, pero no l' estima, que algunas vegades aplaudeix els seus discursos, pero que renega continuament dels seus actes de candillatje. Totes las foras de la conjunció conservadora conspiran en contra d' ell y procuran ferli la trabeta: en Silvela, en Villaverde, en Dato, en Pidal. A última hora, per aguantarse, ha hagut de declarar qu' ell no aspira ni molt menos a la jefatura del partit; qu' en el govern no era més que un passa-volant, y que no podia sacrificar per sempre més el bufet de advocat, a las absorbents exigencias de la vida pública. Sols aixís ha pogut acallar momentàneament las gelosias dels seus rivals.

A Palacio tampoch el miran ab gayre complacencia. Se li atribueixen tibiasas davant de la preponderancia creixent del partit republicà. Voldrian que pera contenir las escomesas populars no mirés trevas; qu' empleés el falsejament de la lley a tot drap, y quan això no bastés la forsa y la repressió. Que sigués una especie de Garcia Alix il·lustrat: un orador y un camalich tot en una pessa.

Donchs a pesar de no donar gust als de dalt ni a la colla que l' rodeja, en Maura s' aguanta per un prodigi d' equilibri de las foras mateixas que l' repeleixen... Y en sostenir-se y en aguantarse esmera tots els seus afans, sense que li quedi temps ni humor pera realisar la revolució desde dalt que havia anunciat ab tanta prospopeya.

Aquesta gran idea ha quedat reduhida a una frase buyda, a un tòpic oratori. Un bunyol de vent sense substancia y res més.

Mes ja que no ha fet la revolució per decrets, podria intentar-la per medi de lleys votadas en Corts, presentant, quan no altra cosa, una serie de projectes qu' exteriorisessin els seus propòsits reformistas.

—Aquí teniu el meu pensament!—podia exclamar, fermament resolt a defensarlo ó a caure honrosament ab ell.

Aixís es com procedeixen els homes verdaderament revolucionaris.

Pero en aquest punt, com en tot lo demés, també ha fet figa.

Projectes de n Maura:

Primer: La creació de la esquadra. La pretensió de tirar a l' aygua uns quants centenars de milions, qu' encare no sab ningú de ahont han de sortir. El foment de la riquesa pública ja pot esperar-se. No tindrem camins, ni canals, ni pantanos; no tindrem escolars, ni institucions d' ensenyansa técnica y practica; pero, en cambi, mirarem de construir un' altra esquadra, que com l' anterior vingui a ser lo qu' es un ganivet en las inexpertas mans de una criatura: un verdader perill. Per això s' derrotxaran els milions; per això s' escolarà fins al moll dels ossos a una nació pobra y extenuada. Unicament tal ó qual sindicat després de aprofitarse de aquesta ganja, podrá exclamar:—Honor al gran ministre ma-

llorqui! Nosaltres som els que l' hem feta la revolució desde dalt!

Segón: La reforma de l' administració local. Es un gran projecte encaminat única y exclusivament a mermar els drets que té l' poble a confiar directament a sos representants l' administració y l' govern de las corporacions provincials y municipals. Un atentat contra l' sufragi universal. Un nou lligam de subjecció del municipi y la provincia a l' omnipotencia del poder central. Un gran retrocés en la practica de las institucions democráticas.

D' aquesta manera, aixís com ab el projecte de la creació de l' esquadra provoca l' disgust dels contribuyents, ab la reforma de l' administració local, encendrà l' ressentiment de las classes populars, enemigas de tot privilegi, partidarias acérrimas de la igualtat democrática davant de la lley.

Obehint, sens dupte, al mateix propòsit provocador, s' ha atrevit a fer lo que no volgueren realisar ni en Sagasta, ni en Silvela, ni cap altre governant: nomenar per l' arquebisbat de Valencia al frare Nozaleda.

Y ab quina passió defensa la seva etzegallada! No sembla sino que de aquesta imposició depengui la vida y l' honra de la patria.

L' opinió lliberal en massa protesta indignada contra aquest desacert y aquest insult. Y ell, el revolucionari desde dalt, arrostra l' animadversió unànime de tots els elements no tocats de fanatisme, atribuint la campanya d' oposició a las maquinacions del qu' ell ne diu el camicat de la premsa.

Totas las energias de qu' es capàs, incluinthi las que varen faltarli per efectuar la revolució desde dalt, las emplea en sostenir la mitra de un frare contra vent y marejada, contra las ratxadas patrióticas dels que recordan ab indignació las vergonyas de Manila y fins contra ls huracans amenassadors del esperit revolucionari y anticlerical.

En la votació del dimars no va tenir al seu costat més que 128 vots de la majoria, contra 79 de las oposicions. De manera que molts dels seus ja l' abandonan. Pero no per això desmaya: en Nozaleda l' té encisat, embuixat, cor-prés, y está decidit a salvarlo ó a caure ab ell per sempre més.

Aquest ha vingut a ser el quid, el punt culminant de la seva projectada revolució desde dalt.

Potser no vaja del tot descaminat.

La revolució desde dalt no pot ferse en aquest país mentre subsisteixin las institucions monárquicas.

Y en Maura, en l' impossibilitat de realisar-la ell, vé acumulant els medis perque la realisi l' poble desde abaxí.

Estaria escrit que fins ab això s' veuria forsat a emplear els procediments jesuítichs.

P. K.

ELS QUE TOT HO PAGAN

s curiós el següent article que publica L' operario italiano:

«Cada día al matí, quan m' aixeco del jas per acudir al treball, sento ganas de renovar l' ayre de la cambra; obro la finestra y respiro... l' impost sobre portas y finestras.

«Tot just acabat de vestir, enlencen la pipa y fumo... l' impost sobre l' tabaco y las cerillas.

«Prench mitja copeta d' ayguardent y bech... l' impost sobre ls licors.

«Me n' vaig a la feyna, y quan soch al carrer, mos peus trepitjan... l' impost sobre camins vehinals, provincials, etc., etc.

«L' amo m' diu:—Alsa, noy, a treballar: ja sabs que pago una contribució per cada operario que tinch. Al taller, desseguida.—Procuró contentar al amo, y no volguent de cap manera que per mí perdi res, comenzo a sirgar pera cubrir... l' impost sobre l' treball.

«Arriba l' hora de menjar: frego l' pá ab un gra d' all, hi tiro un pessich de sal, y aixís excito la gana ab... l' impost sobre la sal.

«Me serveixen un xop de cervesa ó un got de vi, y apuro... l' impost de las begudas.

«A la tarde surto del treball y m' dispo a aprofitar lo que queda de dia treballant un trosset d' hort, y cultivo... la contribució sobre bens immobles.

«La dona m' avisa de que l' sopar está a punt; pero com sopar a las foscas no es possible, m' trobo ab... l' impost sobre l' oli, las velas y l' petroli.

«Me fico al llit, esperant que dormint deixaré de suportar impostos; pero ls plors del nano m' desvetllan, y pera calmarlo, fico má a la sucrera y trech un terrós... de impost sobre l' sucre.

«Al últim m' adormo; pero m' ataca una pesadilla. En somnis veig al meu noy gran caygut en terra, ferit de mort en una acció, pagant la contribució de sanch.

«De modo que desde que m' also fins que m' fico al llit, no puch respirar, ni fumar, ni beure, ni menjar, ni treballar, ni escalfarme, ni assegurar-me, ni habitar, ni cultivar, ni dormir sense pagar un impost ó altre.»

Es ben cert.

Y si l' operario italiá signés espanyol, se trobaria encare ab un número major de impostos que no s' coneixen en el seu país.

Tal es el pobre obrer: una víctima de l' explotació burgesa y un mártir dels impostos.

Y encare hi ha qui s' atreueix a insultarlo, dihentli purria, bréto!, descastat, fill de burdell, ignorant y analfabet!

No obstant, en això darrer, casi tenen rahó. Perque encare que sápig de llegir y escriure, en últim resultat es el burro dels cops.

P. DEL O.

A terminat la vista en consell de guerra del procés entaulat ab motiu dels successos de Alcalá del Valle. De cadena perpétua en avall se demanan una infinitat de penas. Pero la sentència definitiva no será coneguda fins que l' haji aprobada l' autoritat militar del districte.

Un detall. Els processats parlaren dels martiris a que se ls subjectà pera ferlos declarar en determinat sentit; y l' president del consell digné que aquest assumpte seria objecte de un altre sumari que s' instruiria.

«Cóm s' explica que s' deixi pera després un punt tan interessant y que pot haver influhit en la solució del procés principal pròxim a fallarse? ¿Se vol que després s' haja d' emprendre una activa campanya revisionista?

«Mal camí per infiltrar en el cor del poble el sentiment de justicia!

O sino aquí está la tant reclamada y may obtinuda revisió del procés de Montjuich.

Un capellá de regiment que havia servit a Filipinas publicá una carta-explicant certas particularitats del Tío Nozaleda.

Y l' govern, en pago de aquest rasgo de independencia, l' ha deixat de reemplaçar.

Ja té rahó l' ditxo: cantant las veritats se perden las amistats.

Se diu que un germá del famós Garcia Alix será nomenat governador de la provincia de Girona.

Si aquest Garcia Alix se sembla al altre, ja cal que ls gironins se preparin.

Pero, en tot cas, recordinse dels seus antepassats, els héroes de la Independencia, y no temin, que al últim la victoria es pels que lluytan.

Llegeixo:

«D. Manuel de Palomino, en 28 de desembre últim formulá una denuncia en la Direcció general de Aduanas contra la Companyia trasatlántica per su-

posadas defraudacions a la Hisenda en concepte de contrabando durant catorze anys consecutius.»

Vels'hi aquí una noticia que no val vuit milions de pessetas anuals de subvenció, sino setze milions pel cap més baix.

Se necessita fer molt gasto pera sostenir catorze anys seguits un contrabando!

Els professors de Zaragoza, Vitoria, Valencia y otras capitals han acudit al govern demanant amparó contra la competencia que ls fan las corporacions religiosas. A tal grau ha arribat que ja no poden viure.

Es en vá que hajan seguit una carrera, que posseheixin un títol y que tinguin familia. La major part dels seus competidors no han necessitat tals requisits, y com no s' han de preocupar de pares, ni de mullers, ni de fills, están en condicions més ventajosas per imposarse.

Y l' estupidés de una gran part del públich que ls confia ab preferencia l' educació dels noys, els acaba de afavorir.

Las reclamacions de aquells infelissos s' estrellarà en la sordera voluntaria dels governs monárquichs y en la estulta rutina de un gran número de ciutadans.

Contra aquest mal no hi ha més que un remey eficaç.

Els enérgichs procediments que s' han empleat a Fransa.

Una má ferma que no desdigni per res y una escombrada general.

Ja son els monárquichs els que comensan a adonarse de la trascendencia del gran moviment republicà.

El Diario Universal, el día del sant de D. Alfonso, esmaltava ab las següents consideracions, un número casi tot enter dedicat al rey.

Llegeixin aquest párrafo que val la pena:

«De continuar de esta suerte, a poco que los tiempos corriesen y los republicanos concretasen su organización y sus anhelos, la Monarquía y las clases directoras, cada vez más mermadas en su influjo, se encontrarían sin ambiente en que moverse, sin aire que respirar. La fe y calor espiritual de las masas republicanas contrasta con la tibieza y egosta frialdad de los monárquicos; y como el calor de las almas es la energía y la energía es la eficacia, aquellos destruirán la obra de éstos y los vencerán. En esos términos, el resultado es tan inexorable como la fórmula de una ecuación.»

Aquesta equació ja fa temps qu' está plantejada, y no tinguin quimera, la resoldrém.

En Puigcerver y en Canalejas han comensat a picarse las crestas, ab motiu de veure qui d' ells s' ha de quedar ab el camicat de la provincia de Girona.

Els republicans tenen a la má posarlos en pau. Organísense y la provincia de Girona no será ni de n Canalejas, ni de n Puigcerver. Será dels gironins.

El Brusi revela que l' mosso d' esquadra que va matar a un pobre treballador en el Port de Barcelona no está pres, conforme ha dit la premsa.

No senyors, res de això: «permanece en el cuartel (paraules textuales) no en calidad de preso, sino como es de ley, sujeto a las resultancias del proceso que se incoa.»

«Como es de ley! Que n diu de cosas aquesta frase!... ¿Y quina lley será aquesta, com no sigui la del embut, qu' eximeix als mossos d' esquadra de las condicions que s' imposa a tot ciutadà, quan se l' acusa de un delicta tan grave com es sempre la mort de un home?»

Això no cab a la barretina. Menos hauria de cabre encare en un barret, per més de mosso d' esquadra que sigui.

La pluja no va permetre l' passat diumenje que s' efectués l' acte de la colocació de las coronas sobre la tomba dels valents voluntaris del Xich de la Barraqueta que sucumbiren a Sarriá en defensa de la legalitat republicana.

L' acte quedá aplassat y s' efectuará demá. Estém segurs que l' poderós partit republicà de Barcelona s' associarà a tan piados tribut.

Al tornar á Madrid

¡Aixó es tot lo que han cullit passejant per las provincias!

De un article de *El País*:
«Serán aquestas Corts las que farán caure moltes caretes, convertirán algunas faixas en dogals y las dauradas espuelas en grilletos.
»La minoria republicana vetllará per l'honor de la patria, del exercit y de la marina, y s'formará l'sumari qu' en 1898 se va sobreseir per falta de probas.»
Aixó es lo que ha de succehir. Y aquesta es de moment la missió principal dels diputats republicans. Contin en la seva obra ab l'apoyo unánim de un país, que no pot resignarse á sucumbir en l'oprobri y la vergonya.

Avuy dissapte, á las vuyt del vespre, tindrà lloch en la *Fraternitat Republicana* del barri de Horta una vetllada política en la que hi pendrán part alguns distingits oradors de aquesta capital. Será aquesta la primera de una serie, á fi de despertar els cors adormits que avuy, desgraciadament, están en majoria en aquesta malhaurada nació.

ALENTORN, 17 de janer

Els socis de la germandat de Sant Antoni si que varen arreglarho bé. Com altres anya, varen celebrar la festa ab missa, passa calle y balls, y al bó de l'ofici l'orquestra de Vilanova de Meyá, per ordre no se sab de qui, va posarse á tocar la Marxa-real, omplint d'alegría y entusiasme els reverents Comas y Rafel.

Peró 'ls *germans* y 'ls músichs, durant tota la tarde y part del vespre, van expansionarse cantant y tocant La Marsellesa, cant que s' reproduhí en el passa calle, en el que hi figuravan molts devots y religiosos.

Quinas bromas que gastan els liberals d' Alentorn!
VENDRELL, 25 de janer

En la nit del divendres prop-passat morí una dona, viuda d' un dels mártirs del absolutisme, durant l'any 1874.

El *Siscu Mut* se negá á enterrarla religiosament, dihent que aquella dona tenia que anar al infern. (punt abont, segons sembla, s' hi está bé al hivern) y tot per no haver pres els Sants Sacraments; pero siga com siga, la dona fou enterrada tal com la familia desitjava.

Senyor Paquito, cuydado; volta fer desaparéixer els republicans d' aquesta vila y lo que voste procura es aumentarlos ab els seus *desplantes*.

SAMPEDOR, 26 de janer

Tenim un cigalot negre que, embutit de rabia, rella lo mateix que si fossim al estiu. Cada diumenge vomita bilis contra el qui no pensa com ell. L' un dia las emprén contra els que no s' deixan veure en cap acte religiós, contra 'ls que treballan en diumenge, y per últim, contra 'ls concejals republicans.

Permetim una pregunta: ¿La seva obligació es practicar l' Evangelio ó fer política bruta?

Per contra, s' ha organísat aquí un nou centre republicá, quina inauguració va celebrarse el passat diumenge.

Menos mal, y visca molts anys.
SALLENT, 25 de janer

El triomf dels elements republicans en aquesta vila ha donat per resultat exaltar las passións dels reaccionaris. Ho proba la campanya de difamació que fan els *soleristas* sallentins contra els nostres mes significats republicans.

Han fet bé de agafarho en broma, que d' altra manera, se 'ls notaría massa que la hidrofobia s' ha apoderat d' ells y allavoras el seu ídol, don Leonci Soler y March, en lloch de acompanyarlos á visitar al senyor gobernador, se veuria obligat á presentarlos á la clínica del doctor Ferrán.

Que segueixin vomitant bilis, rosegantse 'ls punys y caminant de panxa en terra com els gripaus, que aixís s' exposan sempre á que qualsevol, distretament, els posi els peus á sobre y els reventi. Aixó no es cap amensassa, molt al contrari es una aumosta de grá y un pessich d' escarola que dono als perdigots sallentins per veure si 'ls puch sanar de la enfermetat que pateixen.

L' autor

ONVENSUT, per lo que de petit van ensenyarme, de que al món no s' mou una fulla sense l'autorísació de Deu, vaig encaminarme al cel pera aclarir certs duptes que sobre l' nombrament del pare Nozaleda se m' havian ocorregut.
Arriba á la porta de la divi-

na morada, y emprenc al bondados Sant Pere.
—¿Podría hablar ab Nostre Senyor?

—¿Respecte de qué?

—La pregunta m' sembla una mica indiscreta, sobre tot en boca d' un porter; pero no vull darvos un desayre. Soch espanyol, y desitjaria conversar ab el Pare Etern pera esbrinar una cosa que á la meva terra está movent gran terrabastall.

—No sé si estaré per vos. Aixó de la possible abdicació del Papa 'l té molt preocupat.

—¿Cóm! ¿Pío X pensa abdicar?

—Aixís ens ho comunican de Roma.

—¿Y ab motiu de qué?

—¿Qué sé jo!... Intrigas del Sacro Colegi. A la quienta 'ls cardenals el troban massa manso. Pero d' aixó vos no n' heu de fer res. Vaig á veure si Deu us pot rebre.

Cinch minuts escassos haurían passat, quan va tornar á apareixe 'l vell pescador.

—Diu que sí, que ja podeu entrar.

Y en un tancar y obrir d' ulls vaig trobar-me al davant del principal personatge de la Trinitat divina.

—¿Qué hi ha?—va preguntarme el Pare Etern, mentres s' acariciava ab m' suau els sedosos pèls de la seva llarguíssima barba.

—Que á Espanya fa quatre senmanas que no 'ns enteném.

—¿Quatre senmanas no més?

—Bé: enténdrens, no 'ns hem entés may; pero desde primers d' any resulta qu' encare 'ns enteném menos. Suposo que ja deuré estar enterat de lo del nombrament del nou arquebisbe de Valencia.

—Sé alguna cosa. Crech que l' agraciad es un frare.

—Sí, senyor: un tal Nozaleda, ex-arquebisbe de Manila. ¿Que coneix la seva historia?

—¿Vaya una pregunta!... ¿No sabs que jo sé l' historia de tothom?

—Donchs bé: á causa, segons sembla, d' alguns capítuls d' aquesta historia, que voste ja sab, la nació en pes s' ha alsat contra en Nozaleda, protestant contra la seva elecció y augurant la mar de desgracias si l' home arriba á anar á pendre possessió del càrrech que 'l Govern li acaba de conferir. També ho sab aixó?

—També.

—Aquí está, donchs, l' objecte de la meva visita. Coneixent, com voste coneix, la vida y miracles del referit frare y sabent que la seva elevació á la *sede* valenciana es capás de provocar la guerra civil, ¿cóm s' explica que voste, tot bondat y previsió, hagi autorísat semblant nombrament? ¿Tan cremat está voste ab els espanyols que, als molts motius que ja tenen de perturbació y discordia, encare vol anyadirhi aquest?

—¿Qui t' ho ha dit que 'l que ha permés aquesta etzegallada soch jo?

—Ningú no m' ho ha dit, pero aixó cau del seu propi pes. ¿No es voste el Deu omnipotent, tot poderós?

—Sí que ho soch; pero no has de perdre de vista qu' en la gobernació del Univers no soch jo sol. Gran es el meu poder, en efecte; pero ¿olvidas la inmensa influencia que té també el Dimoni.

—¿Ah! Vol dir que...
—Qu' en la designació del pare Nozaleda, Deu no hi ha tingut la més mínima intervenció. L' autor d' aquest ruidós nombrament es el Dimoni...

—¿Vaja!—vaig dir jo llavor, com sol dir-se en el tercer acte de las comedias.—¿Ahora lo comprendo todo!

Y satisfeta la curiositat que m' havia portat á aquellas alturas, vaig tornarme avall, tot dihent entre dents:

—¿Sóls el Dimoni podía tenir tan endemoniada oocurrencia!...

MATÍAS BONAFÉ

PEDREGADA

Se m' figura, senyor Maura, que, seguint las actuales vías, dintre de no gayres días ja podrém cridar: ¡Va caure! Va pujar d' agallas plé, ab un picot á la má, y en dos meses de maná, ¿qué ha fet al cap de vall? Ré. Es dir, sí: ha fet un discurs, farsit d' eloquencia freda,

defensant á en Nozaleda y donant greix als madurs.

«Los principios redentores y un coro de ángeles canta; la tradición sacrosanta, la fe de nuestros mayeres...»

Un predicot sense sal que—¡ja es tot lo que 's pot dir!— fins ha arribat á obtenir l' aplauso de 'n Nocedal.

¡Y ab tan bella perspectiva pensa nostres cors guanyar!

¡Valent modo de fer la revolució desde arriba!

De tots modos, el país no n' surt gens perjudicat: voste segueixi entregat al seu sistema infelís,

y... á veure si avistat s' instaure la dallonsa benehida que 'ns ha de torná á la vida.

¡Apa, buenas, senyor... Maura!

¡Quina llástima fa 'l noy Canalejas, esborrant sas paraulas d' altre temps y esforçantse en semblar als ulls del amo lo que jamay pot esse, á pesar seúl!

¡Quina llástima fa, quan se coloca al portal d' una casa que jo sé y, trayentse 'l barret, d'ú quan ell passa:—¡Senyorot, el poder, per mor de Deu!...

De retorn d' Andalucía en Moret ha declarat que venía contentísim de lo que ha vist allá baix.

¡Contentísim, y en sis pobles la gent l' ha rebut xiulant!

¡Contentísim, y las pedras li han passat ben prop del nas!...

Encare que, si bé s' mira, lo que 'l home deu pensar:—¡Pitjó hauría estat mil voltas que m' haguessin arrastrat!

Aquella indignació de 'n Villaverde sembla que s' ha calmat. Una veu li va dir:—Noy, si t' desmandas, no t' deixarém suc.— Y 'l minyó, qu' en rigor sóls se belluga pel such que ja ha tastat, al sentir tan faldúca amensassa va decidir callar.

De tant en tant encare li rebrota el desitj de fé 'l brau, pero s' conté al moment y, baix, murmura:—No, que no sucuarás!...

L' altre día en Romanones, atacant la situació, va clavarli una sumanta d' aquellas que deixan mort.

Cada sílaba era un tanto, cada paraula un mal cop, cada frase un l'istigasso dat ab mes brillo que 'l món.

¡Vájinsen burlant del conde perque va una mica coix!

Podrá ser coix de la cama, pero de la llengua nó.

Els famosos projectes de Marina han sigut presentats, y tenen, pel que s' veu, tan bona sombra y tants quintars de sal, que, deixant admirats als uns y als altres, á la fi ha resultat que 'ls ha rebut rihent la gent de terra y la de mar, plorant.

El nombrament desdixat d' aquest *tío* de Manila, vist ab atenció tranquila, ha vingut que ni pintat.

Sense la triste oocurrencia d' aquesta trepa llanuda, ¿cóm l' hauríam promoguda tan bonica efervescencia?

La situació, de través y á las rocas amorrada; la nació, mitj sublevada...

¿Qué pot demanarse més? ¡Que s' repeteixi la probat!

¡Aixó va com una seda! Ab un altre Nozaleda, avans d' un mes... ¡peix al cove!

C. GUMA

LA SOPA BOBA

QUANTAS classes d' espanyols hi há?

Un ciudadá de bona fé, d' aquests que no veuen més enllá del seu nas, que són la majoria, respondria segurament:

—Una. Pero un *sangonera* del Estat, coneixedor del assumpto y feligrés d' aquesta *parroquia*, diria sense la menor vacilació:

—Dugas: espanyols que pagan y espanyols que cobran.

Més que per las ideas políticas, més que pels principis religiosos, més que per las tendencias sociales, quedan separats els habitants d' Espanya per aquesta línea divisoria: mantenedors y mantinguts, productors y consumidores, gent que viu *dels* uns y gent que viu *pels* altres.

¡Qué n' son de distintas las preocupacions d' aquests y d' aquells! ¡Per quinas vías més diferentes s' encaminan els seus cálculs y pensamientos!

—Aixó no pot anar!—diu el que paga:—Aquests governs, després d' havernos deixat sense camisa, no més barrinan per veure de quin modo ho farán per pendre'ns la samarreta. ¿Acabarán al fi per sortir-se ab la seva?

Entre tant, el que cobra va capdellant també las sevas filosofías:

—Pareix que 'ls pressupostos s' han saldat ab *superávit*—pensa:—La situació económica sembla que presenta bon aspecte... ¿Haurá arribat per fi el moment de pujarnos el sou?

Engolfat en els seus calendaris, el que paga dirigeix la vista al lluny y busca un punt lluminós que l' orienti.

—¿Qui l' arreglará aquest galimatías?... Perque d' aquesta manera es impossible que hi continuem en un trimestre més. ¿Cóm se dirá 'l nostre salvador?... ¿Será en Salmerón? ¿Será en Lerroxx? ¿Será en Costa?...

Y per la seva part, el que cobra va dihentse: —Aquí lo que convé es un ministre d' Hisenda que mantingui ben alta la recaudació, desententant de lamentacions y ximplerías. Aquest que tenim avuy no m' inspira gayre confiança. En Villaverde hauría de tornar, qu' es home que sab expreme bé la taronja y treu such hasta de la pell. O 'l Urzaiz, que també té fama de prempsar bé. O en González Besada... ó en Canalejas... ó en López Puigcerver. El gran que es aixó: fer orelles de mercader á las jermiadas del públich y cuydar la recaudació.

Perque ell ho sab de sobra: sense una recaudació abundant no hi ha quartos per tots á la caixa; sense quartos per tots, no hi ha nómina á firmar; sense nómina, la sopa boba perilla...

Per xó, mentres l' atribulat contribuent espera á veure qué dirá en Salmerón ó quin altra carta escriurá don Joaquín Costa, l' empleat del Estat no aparta 'ls ulls de la *Gaceta*, seguint ab el cor palpítant las fluctuacions de la recaudació.

De segur qu' en l' actual moment històric, pesi á las alarmants profecias que 'ls que pagan fan circular, els que cobran deuen banyarse ab aygua de rosas al saber que lo qu' es per ara la substanciosa y aromática sopa no perilla.

Fa poch ha publicat el *Diari Oficial* l' estat general de la recaudació obtinguda durant el finit any 1903, y cal confessar que 'l panorama que aquells números ofereixen no pot pas ser més encantador.

1,032 milions de pessetas ha cobrat dels espanyols el Govern, en els dotze mesos que 'l darrer del mes passat van acabarse; 1,032 milions, que sols Deu sab els sacrificis, llágrimas y malediccions que representan.

Y, dato agradable y consolador per la gent de la sopa boba: la recaudació, lluny de disminuir, ha aumentat 18 milions més que l' any anterior, no son efectivament un gra d' anys.

Y després vindrá dihentse que 'l país está esquilmat, que 'l contribuent ha donat ja l' última peseta, que la corda dels impostos está á punt de trencarse!...

¡Mental!... 18 milions més que 'l 1902 s' han cobrat durant l' any 1903, y no es possible qu' estigui esquilmada y á l' última pregunta la nació que tan

PLIXITEL-US
INTERNAZIONALE

Ja están apunt els titellas; va a comensar la funció. Actúan de personatjes donya Russia y don Japó. Las demás naciones s' ho miran ab marcada expectació.

—iSi'm fas mafal... el rús exclama.
—iKe'm tókini—fá'l japonés;
Y aixís van passant dos días y una semana, y un més.
En tant las naciones s' ho escoltan ab moltíssim interés.

Ja la primera embestida será de véncé ó morf.
—iPitof! iNap-buf!—dirá Russia;
—iMhala shank!—dirá'l d'allí.
Y las naciones allavoras hi voldrán intervenir.

Anirán a corre-cuyta al fort a rendir tribut; correrán més que depressa a compadir al vensut, y, mentres tant... lo que passa, iqui gemega ja ha rebut!

El món veurá la comedia ab indiferencia gran. Tan sols un grapat de mares al acabá hi plorarán... Als vius, els hi darán [premis] y als morts, els enter-rarán.
FRA GIL

graciosament entrega al Govern aquesta respectable cantitat.

La nota més hermosa d' aquesta colossal dansa de milions es la de la seva inversió. En què s' han empleat aquests 1,032 milions de pessetas que de las butxacas dels pobres paganos han passat en el transcurs de dotze mesos a la caixa del Govern?

¿Quinas obras públicas s' han emprés? ¿Quinas carreteras s' han comensat? ¿Ahont son els canals oberts ab aquesta suma? ¿Ahont els pantanos construhits?

¿Ahont?... En lloch. Tots aquests milions s' han gastat en preparar la sopa boba que serveix d' aliment a una bona part dels espanyols. El pressupost d' ingressos de la nostra nació no té altra aplicació que aquesta. De la escorreguda bossa dels contribuents salta íntegro a la gran caldera ahont se confecciona el ranxo dels privilegiats.

D' aquí que siguin tan distintas las preocupacions dels uns y dels altres.

—¡Ah!—diuhen avuy els uns, encésos els ulls de ira y petantlos las dents de rabia:—Demá farém deu meetings, formularém cent protestas, manifestarém sense embuts lo que pensém!...

Y 'ls altres, els ulls animats y la cara riallera, murmuran:

—¡Demá es fi de mes!... ¡A cobrar tocan!...

FANTÁSTICH

REPICHS

ARLA el simpálich Combes, en el Senat, sobre l' efecte que va produhint la secularisació en una gran part del personal de las suprimidas corporacions religiosas.

«El secularisat—diu—al barrejar-se ab el mon, ne va adoptant els gustos de mica en mica. Ja un bigoti fort y ben pentinat ombréja'l seu llabi superior. El mateix llabi 's clou ab delicia aspirant el fum del cigarret. Ab corbata llampants ha quedat substituït el seu pitet de antich frare. El mateix café no es ja un lloch de perdiçió pera l' exgermanet de Maria ó pera l' antich germá de la doctrina cristiana de Ploermel. Hi va a riure y a divertir-se.

«Els ulls de la novicia avesats a la mitja foscor del claustre s' obran ávidament a la pura claretat del día. Ja no descartan las miradas, al contrari las sostenen y tal vegada sense volguer fins las atrauhen.

«Estich segur, senyors—y si parlo aixís es que m' hi considero autorisat per un gran número de fets—que no transcorrerá un any sense que la vida social haja reconquistat a tota aquesta multitud de joves y de noyas, que d' ella s' havian aislat baix l' imperi d' una enganyosa fascinació.»

Té rahó en Combes.

Nosaltres recordém perfectament l' any 73, en que 'ls capellans anavan vestits de personas, y 's deixavan creixe'l pel de la cara.

May havian estat tan contents y alegres com en aquella que sigué per ells un' época de verdadera y omnimoda llibertat.

Si bé 's mira ni en Moret ni en Canalejas son acreedors a las manifestacions hostils que se 'ls ha fet en sas excursions per Andalucía y Extremadura.

Consideri'l país que son un parell de morts... y als difunts hi ha que respectarlos.

Diu el revister polítich de *La Vanguardia*, quals sentiments monárquichs son prou coneguts:

«Els republicans consideran el Congrés com el club de ahont surtin las espurnas que per tot Espanya vajin enarbolant els ánims. Aquesta ha sigut la seva política desde que las Corts comensaren a viure, y aquesta será en lo successiu. El Sr. Maura, sabent aixó, ha portat a n' aquell recinte tota la llenya seca que ha trobat a má, y 'ls republicans, per lo tant, no careixerán de combustible en els debats pròxims.»

Bueno: donchs lo que haurían de fer els bons monárquichs fora assegurar de incendis lo que aixís com aixís s' ha de cremar.

¡Ey, sempre que trobin alguna companyia que s' hi avingui, lo qual al punt a qu' hem arribat ho veig bastant difícil.

Tots els telefonemas enviats a la premsa de Madrid donant compte de una gran xiulada que va haverhi al Tivoli, al apareixer una projecció de una especie de sello de correus, varen ser detinguts pel governador de la provincia.

El Sr. González Rothwos va volguer posar sordina a la xiulada.

Més la sordina en aquests casos es contraproduhent. No vibra tant; pero se sent mes. Y es tant lo que se sent que arriba fins al fondo del cor dels que no voldrían sentir-la.

Ja s' ha donat el primer pas perque tinguém esquadra.

O a lo menos perque 's derrotxin una infinitat de milions ab l' excusa de tenirme.

Y diuhen que aixís Espanya estará habilitada pera proceder a la seva defensasal

Però Espanya 's troba cada día mes perduda, y ja no pot ni ab la seva ánima. Mes qu' esquadras necessita feyna. Mes que medis de defensa li convenen bons aliments.

Lo que van a fer ab ella, es com si a un home extenuat li carreguessin a coll un' arma de un pés superior a las sevas forsas. L' arma aqueixa no li serviría pas pera defensarse, sino per'acabarlo d' ensorrar.

La caricatura al extranger

Las llyuatas de nostres días.

Una noya al seu xicot, que li ha fet no sé quinas picardias:

—Vaja, no siguis Nozaleda.
—¿Y ara, qué vols dir?
—Que no siguis traidor.

A pesar dels meus sentiments republicans, no puch ferhi mes: el príncep de Baviera, marit de l' infanta D.ª Pau, m' es molt simpálich... sino com a príncep y com a general del exercit, com a metje.

A lo menos aquest té una carrera qu' exigeix estudis y que pot ser útil a la humanitat. Tot aixó li podrà servir el día que per inútils se suprimeixin certes gerarquias.

Encare que ser general y metje a un mateix temps val tant com possehir dos patents pera matar. Pero 'ns agrada mes que 's mati com a metje que com a general.

En la primera sessió celebrada al palau de la Presidencia, tot de un plegat se va interrompre la corrent eléctrica, y 'ls reunits se van quedar a las foscas.

Aixó vol dir que l' electricitat tingué ganas de afalagar a n' en Maura, declarantse partidaria del *obscurantisme*.

Els cambis dels franchs s' acostan al 38 per cent. Aixó vol dir que la pesseta espanyola no val mes en el mercat d' Europa que 62 céntims pelats. La carestia en las sustancias alimenticias y en tots els artículos de consum es la conseqüencia inevitable de aquest desnivell. El jornalero es qui n' sofreix mes directament las conseqüencias.

¿Y qué fa'l govern pera conjurar aquesta situació cada día mes insostenible?

Al govern no l' preocupa poch ni molt la qüestió dels cambis dels franchs.

Lo únich qu' en tot cas l' absorbeix es la qüestió dels cambis de casaca.

Ho confessa el corresponçal del *Avi Brusi*.

Hi ha individus de la majoria, qu' en el saló de conferencias y 'ls corredors del Congrés destrosan al govern; pero en el saló de sessions votan ab ell. «Los diputados—afegeix—que peores cosas dicen de los ministros suelen ser los primeros en votar los proyectos que más censuran.»

Vaja que'l mallorquí Maura ha d' estar ben satisfet de la seva manada. ¡Que 'ls engreixi, que 'ls engreixi, que bé s' ho mereixen!

Continúa *La Perdú* calificant de incultas a las masses republicanas.

Mes ignorant y mes inculta será ella mil vegadas. Y la proba es que cada vegada qu' hem anat a las urnas, las masses republicanas li han donat una gran lliçó.

Y tractantse de lliçons, siguin de la classe que 's vulgui, no son ignorants els que la donan, sino 'ls que la reben.

ACUDITS

Un reinçident, tot just eixit de la presó, ne fá una de bastant crespa, que li val set anys de presidi.

—Está bé—diu al sortir de l' Audiencia.—Ja m' ho havia dit l' advocat l' altre cop: vosté té la *relecció* assegurada.

Entre trinxeayres:
—Hont sopas, avuy, Sargantana?
—En lloch, y tu, Xarrapeta?
—Igual, igual que tú.
—Donchs vaja, aném, y no soparém plegats.

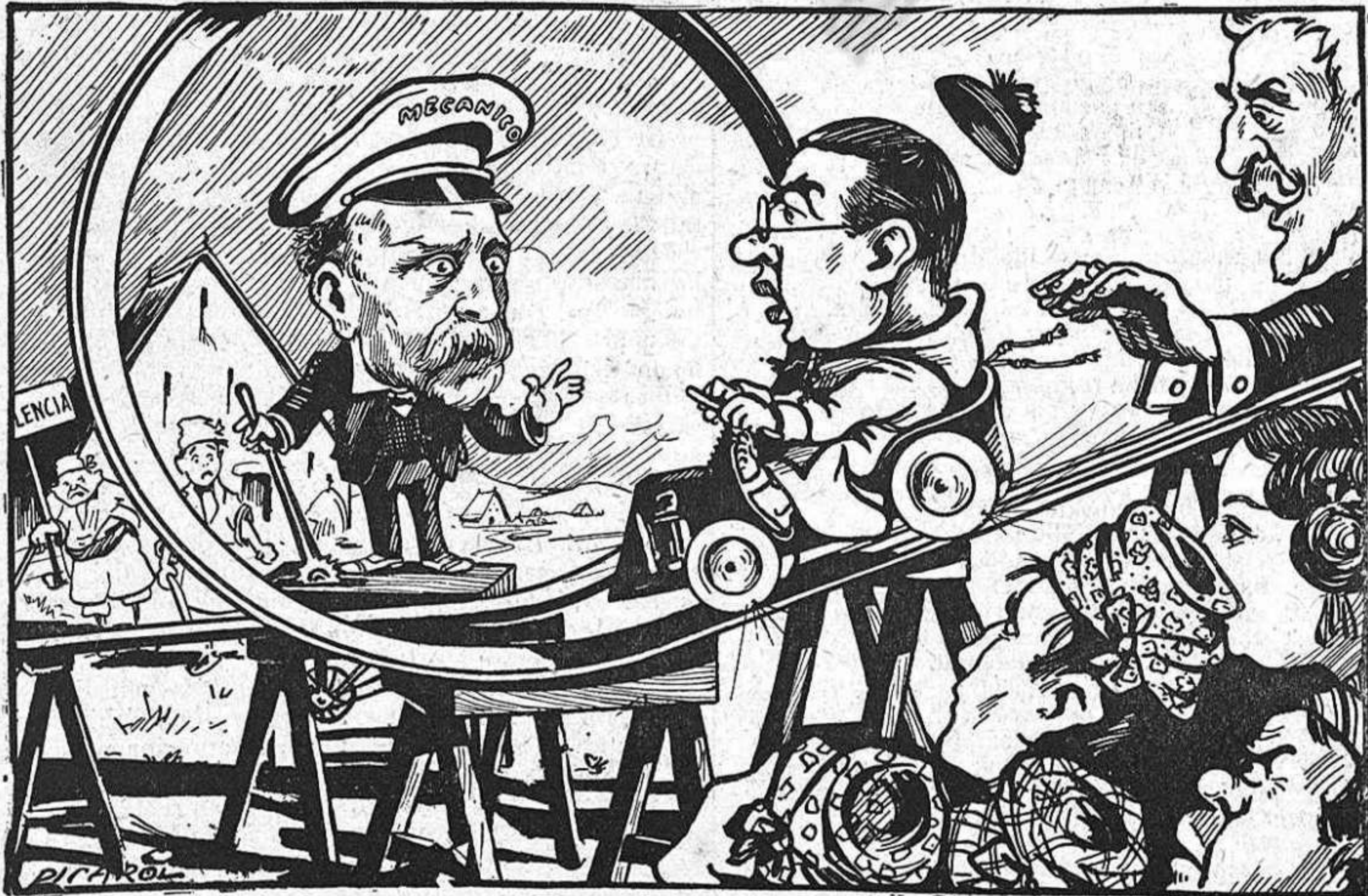
A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

1.ª XARADA.—*Es-ti-ma-ri-a.*
2.ª GEROGLIFICH.—*Per sobrepellissos los capellans.*
Han endevinat totas ó part de las solucions del número anterior els caballers: Musclus y Joseph Garriga.

Caballers: Pe P. P., Joan Dormuá, Enrich Doménech, F. Joanet, Lluïset de Viladecans, Vicens Llopis y Cirera, y Victória: No resultan.
Caballers: Musclus, Constantino Alberni, Gandol Martí y Dos de V.: S' hi fará lo que 's puga.
Caballer: Juanito Baldrioh: No n' hem pogut treure l' aygua clara.—Oílime Tilop: Rellegida la composi-

El círculo de la mort

—¡Aquí sí que 't romps la crisal!

Educació clerical.

(De Der Scherer.)

—¿Tan mateix pensas menjártel el Japó?
—No encare!... Fins que sigui ben cuyt.

(De Le Chartvert.)

ció, no va entrar en cartera.—Seráfi Net: No arriban a la talla de publicables.—Elías Juliana: El *kisto* es molt vell.—Francisco Morera: Aixó es una qüestió molt delicada, en la que lo millor, per ara, es no embrancars'hi.—Andresito: Gracias per l' envió; li buscarém lloch. Els couplets no 'ns xocan tant.—Félix Cantimpló: Gracias també a vosté.—Li, Pahissa T.: Las asonancias la perjudican molt; además alló de *las penas que'l món llansa* es un ripi com una casa.—G. Perocafó Ras: No li asseguro.—Pauhet Sampau: Mansorum scriptum.—T. Rusca: Alguna cosa pots fer.—Antoni Roqueta: Fluïxeja bastant.—Eduardo Xucla: S' han rebut. No 's precipiti. Vosté ab el temps pot fer algo de bó.—Un fill de Sant Pera: Ja la regenerarán, home! Paciencia y calma.—Joan Casas Vila: Poca coseta.—Joseph Mas Tapias: Lo mateix li dich.—Joseph Borrás: No 's desanimi per una decepció mes ó menos. Vosté farà versos.—M. Vidal y Brú: Res de coplas.—J. Costa Pomés: Mercí per tot.—Un viatjant: No *cuela*.—J. R.: Es estants y poch original.—J. B., P. R., J. M., E. B. M.: En Joan de la Samarra, A. P., J. M. y P. M.: No podem inserir las cartas rebudas de vostés per distints motius.—Martí Revoltós: Suposo hauré rebut la carta. ¿Oy?

Dissapte, 6 de Febrer

NÚMERO EXTRAORDINARI

La Campana de Gracia

Profusa ilustració—Text d' actualitat

8 páginas 10 céntims

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a